

**Foghlam Gàidhlig:
Dòigh-obrach
Chomhairle na Gàidhealtachd**

Seisean 1 Dà-chànanas

Dà-chànanas

- ✓ carson dà-chànanas?
- ✓ buannachdan cognatach
- ✓ buannachdan sòisealta

Dà-chànanas

- ✓ cumanta timcheall an t-saoghail
- ✓ 160 cànan ann an Alba a-mhàin
- ✓ bidh e ag atharrachadh an dòigh anns am bi ar n-eanchainn ag obair
- ✓ feumach air barrachd fiosrachaidh air a' bhuidh a th' aig a seo aig gach aois

An robh fios agaibh?

Babies are able to discriminate between all speech sounds before six months and this capacity is gradually narrowed down to the sounds used in the languages to which the child is exposed.

Talay-Ongan, 1998

An robh fios agaibh?

Children who learn a second language when they are very young, between three and seven years of age, perform like native speakers on various tests.

Gopnik et al, 1999

An robh fios agaibh?

- ✓ a' tòiseachadh tràth
- ✓ diofar dhual-chainntean

An robh fios agaibh?

Immersion - **‘teaching through a language’** rather than simply **‘teaching a language’**.

Baker, 2011

Ìrean Adhartais ann a Bhith a' Togail Cànan Ùr

1. Ùr dhan chànan
2. A' fàs cleachdte ris a' chànan
3. A' fàs misneachail an cànan a chleachdadh
4. A' cleachdadh a' chànan le comas sa mhòr-chuid de cho-theacsaichean sòisealta is ionnsachaidh
5. A' cleachdadh a' chànan gu fileanta

Barrs et al, 1988

Buannachdan Cognatach

Language development is of vital importance to children's subsequent thinking, learning and achievement

Pound, 2008

Buannachdan Cognatach

Tha clann dà-chànanach nas comasaiche air measaidhean briathrach agus neo-bhriathrach. Tha barrachd eòlais aca air structaran cànanain agus barrachd tuigse aca air ciall an fhacail.

Garcia, 2011

Buannachdan Cognatach

Children construct their own understanding of the rules of grammar from their unique language environment.

Chomsky, 1959

Buannachdan Cognatach

'S urrainn do chloinn a tha dà-chànanach smaoineachadh ann an diofar dhòighean agus tha seo a' ciallachadh gu bheil iad math air ceistean fhuasgladh agus air smaoineachadh ann an dòigh a tha cruthachail.

Sorace, 2009

Buannachdan Cognatach

Tha e nas fhasa dhaibh rudan a mhìneachadh air sgàth 's gu bheil barrachd air aon chànan aca. Tha na sgilean èisteachd aca nas fheàrr agus tha e nas fhasa dhaibh cànan eile a thogail.

Garcia, 2011

Buannachdan Cognatach

- ✓ Tha buannachdan cuideachd ann a thaobh aire agus a bhith a' gluasad eadar ghnìomhachdan.
- ✓ Tha làimhseachadh fiosrachaidh nas fhasa dhaibh agus 's urrainn dhaibh fiosrachadh a chur air dòigh agus a chur ann an òrdugh.

Buannachdan do dh'Inbhich

- ✓ a' lùghdachadh thinneasan eanchainn
- ✓ barrachd smachd air cuimhne a chumail air rudan

Buannachdan Sòisealta

- ✓ barrachd eòlais mu ar cultar
- ✓ spèis do chultaran eile
- ✓ barrachd chothroman obrach
- ✓ nas mothachaile air suidheachaidhean sòisealta agus ann an coimhearsnachdan eadar-dhealaichte

I'M BILINGUAL
What's your Super Power?

bilingualadspot.com

